

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΚΡΩΝΥΜΙΩΝ	15
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	19
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ	20
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΧΑΡΤΩΝ	20

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	21
-----------------------	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

1.1	Εισαγωγή	23
1.2	Τα πρώτα ταξίδια	23
1.3	Η εποχή του Μεσαίωνα	26
1.4	Από την εποχή της Αναγέννησης μέχρι τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο	27
1.5	Η πρόσφατη τουριστική ανάπτυξη	30
1.6	Σύνοψη κεφαλαίου	33
	Ερωτήσεις κεφαλαίου.....	34

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

2.1	Εισαγωγή	37
2.2	Οι συνιστώσες του τουριστικού σχεδιασμού	38
2.3	Το εννοιολογικό περιεχόμενο και τα συστατικά στοιχεία του τουριστικού σχεδιασμού	40
2.4	Η χρονική διάσταση του τουριστικού σχεδιασμού.....	43
2.5	Τα είδη του τουριστικού σχεδιασμού	44
2.6	Οι μορφές του τουριστικού σχεδιασμού	48
2.7	Οι τύποι συστημάτων του τουριστικού σχεδιασμού.....	50
2.8	Οι αρχές του τουριστικού σχεδιασμού	52
2.9	Τα χωρικά επίπεδα οργάνωσης του τουριστικού σχεδιασμού	54
2.10	Η σημασία του τουριστικού σχεδιασμού.....	64
2.11	Σύνοψη κεφαλαίου	65
	Ερωτήσεις κεφαλαίου.....	66

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

3.1	Εισαγωγή	69
3.2	Τα στάδια της διαδικασίας του τουριστικού σχεδιασμού.....	70

3.3	Η διαδικασία του τουριστικού σχεδιασμού	73
3.3.1	Καθορισμός του τουριστικού προβλήματος.....	74
3.3.2	Επιλογή της επιστημονικής μεθόδου	74
3.3.3	Διατύπωση των στόχων της τουριστικής ανάπτυξης	74
3.3.4	Μελέτη και προβολή υπάρχουσας κατάστασης (συλλογή, ανάλυση, σύνθεση πληροφοριακών στοιχείων και μελλοντικών εκτιμήσεων)	76
3.3.5	Δόμηση εναλλακτικών λύσεων/σεναρίων.....	77
3.3.6	Αξιολόγηση των εναλλακτικών λύσεων	77
3.3.7	Επιλογή της επιθυμητής εναλλακτικής λύσης.....	78
3.3.8	Εφαρμογή της εναλλακτικής λύσης που έχει επιλεγεί.....	78
3.3.9	Συμμετοχή, παρακολούθηση και εποπτεία των έργων του τουριστικού προγράμματος	78
3.4	Ενδεικτικό παράδειγμα σχεδιασμού τουριστικών θερέτρων.....	81
3.4.1	Εισαγωγικά	81
3.4.2	Κριτήρια, απαιτήσεις και αρχές σχεδιασμού των τουριστικών θερέτρων....	82
3.4.3	Η διαδικασία του σχεδιασμού των τουριστικών θερέτρων.....	84
3.4.4	Τα βασικά στάδια του σχεδιασμού των τουριστικών θερέτρων	84
3.5	Σύνοψη κεφαλαίου	88
	Ερωτήσεις κεφαλαίου.....	89

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

4.1	Εισαγωγή.....	91
4.2	Οι οργανωτικές δομές στον τουρισμό.....	91
4.3	Συγκρότηση ομάδων έργων του τουριστικού προγράμματος.....	94
4.4	Συντονισμός του τουριστικού προγράμματος	95
4.5	Χρονοδιάγραμμα του τουριστικού προγράμματος.....	97
4.6	Εκθέσεις του τουριστικού προγράμματος	97
4.7	Η οργάνωση του τουριστικού σχεδιασμού στην Ελλάδα.....	98
4.8	Σύνοψη κεφαλαίου	100
	Ερωτήσεις κεφαλαίου.....	101

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ

5.1	Εισαγωγή.....	103
5.2	Ανασκόπηση των προσεγγίσεων του τουριστικού σχεδιασμού	103
5.2.1	Ο καθολικός σχεδιασμός	104
5.2.2	Ο αποσπασματικός σχεδιασμός μικροβελτιώσεων	105
5.2.3	Ο συνηγορικός σχεδιασμός	105
5.2.4	Ο σχεδιασμός της μεικτής ανίχνευσης	106
5.2.5	Ο συμμετοχικός σχεδιασμός	107
5.2.6	Ο εταιρικός σχεδιασμός	109
5.2.7	Ο σχεδιασμός χαμηλού κόστους.....	109
5.2.8	Η προσέγγιση του συνεργατικού σχεδιασμού	109
5.2.9	Ο διαπραγματευτικός σχεδιασμός	110
5.2.10	Ο εφαρμόσιμος σχεδιασμός.....	111

5.2.11	Ο στρατηγικός σχεδιασμός	111
5.2.12	Ο συναλλακτικός σχεδιασμός.....	113
5.2.13	Ο προσαρμοστικός ή ανθεκτικός σχεδιασμός.....	113
5.2.14	Ο αυξητικός ή προσαυξητικός σχεδιασμός	113
5.2.15	Ο συστημικός σχεδιασμός	114
5.2.16	Ο αειφορικός σχεδιασμός	116
5.2.17	Ο κοινοτικός σχεδιασμός	117
5.2.18	Ο τομειακός σχεδιασμός.....	118
5.2.19	Ο παράλληλος σχεδιασμός.....	118
5.3	Σύνοψη κεφαλαίου	119
	Ερωτήσεις κεφαλαίου.....	120

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ

6.1	Εισαγωγή.....	123
6.2	Ταξινόμηση των μεθόδων αξιολόγησης.....	123
6.2.1	Αυτόνομες μέθοδοι αξιολόγησης.....	124
6.2.1.1	Η τεχνική του καταϊσμού ιδεών.....	124
6.2.1.2	Η μέθοδος ανάλυσης περιεχομένου	125
6.2.1.3	Η μήτρα επίτευξης στόχων.....	127
6.2.1.4	Τα δέντρα λήψης αποφάσεων	128
6.2.1.5	Η μέθοδος της κρίσιμης διαδρομής.....	131
6.2.1.6	Η μέθοδος PERT	133
6.2.1.7	Το διάγραμμα Gantt.....	135
6.2.1.8	Οι μέθοδοι ανάλυσης SWOT, PESTEL και TOWS	136
6.2.1.9	Η μέθοδος των τελικών περιβαλλοντικών ορίων.....	140
6.2.2	Οικονομικές μέθοδοι αξιολόγησης.....	141
6.2.2.1	Η ανάλυση εισροών-εκροών	141
6.2.2.2	Η μέθοδος ελαχιστοποίησης του κόστους	142
6.2.2.3	Η ανάλυση κόστους-οφέλους	143
6.2.2.4	Η ανάλυση κόστους-αποτελεσματικότητας.....	146
6.2.2.5	Η μέθοδος της ηδονικής τιμολόγησης	147
6.2.2.6	Η μέθοδος της εξαρτημένης αποτίμησης	148
6.2.2.7	Η μέθοδος του ταξιδιωτικού κόστους	151
6.2.2.8	Ο χάρτης του σχεδιαστικού ισοζυγίου	155
6.2.2.9	Το ισοζύγιο κριτηρίων	157
6.2.2.10	Οι μέθοδοι αξιολόγησης πολιτικής έργων και προγραμμάτων	157
6.2.3	Πολυκριτηριακές μέθοδοι αξιολόγησης	160
6.2.3.1	Η μέθοδος της συστηματικής ανάλυσης ELECTRE	160
6.2.3.2	Η διαδικασία της αναλυτικής ιεράρχησης	164
6.2.3.3	Η μέθοδος ανάλυσης των σταυροειδών επιπτώσεων.....	167
6.2.4	Επικοινωνιακές μέθοδοι αξιολόγησης	167
6.2.4.1	Η μέθοδος των Δελφών	167
6.2.4.2	Η τεχνική της εικονικής ή ονομαστικής ομάδας.....	169
6.2.4.3	Τα υποδείγματα δόμησης σεναρίων	172
6.2.4.4	Η μέθοδος MUSA	173

6.3	Σύνοψη κεφαλαίου.....	175
	Ερωτήσεις κεφαλαίου.....	176

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ

7.1	Εισαγωγή.....	179
7.2	Ανασκόπηση των τεχνικών ανάλυσης και πρόβλεψης στον τουριστικό σχεδιασμό.....	180
7.2.1	Η χρήση των προτύπων.....	180
7.2.2	Η τεχνική της συνολικής ζήτησης.....	180
7.2.3	Η χωρική προσέγγιση.....	182
7.2.4	Η ιεράρχηση των εγκαταστάσεων.....	184
7.2.5	Η ανάλυση της προτεραιότητας των κοινωνικών περιοχών.....	184
7.2.6	Το φάσμα των δυνατοτήτων της ψυχαγωγίας.....	185
7.2.7	Η προσέγγιση του πλέγματος.....	187
7.2.8	Η οργανική ή αυξητική προσέγγιση.....	189
7.2.9	Η προσέγγιση της κοινοτικής ανάπτυξης.....	190
7.2.10	Η θεματική προσέγγιση.....	191
7.2.11	Το μοντέλο χωρικής αλληλεπίδρασης του Lowry.....	192
7.3	Σύνοψη κεφαλαίου.....	195
	Ερωτήσεις κεφαλαίου.....	197

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

8.1	Εισαγωγή.....	199
8.2	Το περιεχόμενο του θεσμικού πλαισίου του τουριστικού σχεδιασμού.....	199
8.3	Η εξέλιξη του θεσμικού πλαισίου του χωρικού σχεδιασμού στην Ελλάδα.....	203
8.4	Εργαλεία, μέσα και μηχανισμοί εφαρμογής του χωρικού σχεδιασμού στην Ελλάδα.....	208
8.5	Το θεσμικό πλαίσιο του χωρικού τουριστικού σχεδιασμού στην Ελλάδα.....	214
8.6	Σύνοψη κεφαλαίου.....	219
	Ερωτήσεις κεφαλαίου.....	220

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

9.1	Εισαγωγή.....	223
9.2	Οι χρηματοδοτικές ανάγκες.....	223
9.3	Η χρηματοδότηση των έργων του προγράμματος.....	224
9.4	Οι πηγές άντλησης κεφαλαίων.....	225
9.5	Σύνοψη κεφαλαίου.....	227
	Ερωτήσεις κεφαλαίου.....	227

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10: ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΧΩΡΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

10.1	Εισαγωγή.....	229
10.2	Η τουριστική πολιτική μέσα από τα προγράμματα οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης.....	230

10.2.1	«Προσωρινόν Μακροπρόθεσμον Πρόγραμμα Οικονομικής Ανορθώσεως της Ελλάδος 1948-1952».....	230
10.2.2	«Πρόγραμμα Οικονομικής Αναπτύξεως 1952-1956».....	231
10.2.3	«Προσωρινό Πενταετές Πρόγραμμα Οικονομικής Αναπτύξεως 1959-1963».....	231
10.2.4	«Πενταετές Πρόγραμμα Οικονομικής Αναπτύξεως 1960-1964».....	232
10.2.5	«Περίληψις Σχεδίου Προγράμματος Οικονομικής Αναπτύξεως της Ελλάδος 1966-1970 (1965)».....	232
10.2.6	«Πρόγραμμα Οικονομικής Αναπτύξεως της Ελλάδος 1968-1972 (1968)».....	233
10.2.7	«Σχέδιον Προτύπου Μακροχρονίου Αναπτύξεως της Ελλάδος (15ετούς διάρκειας) 1973-1987 (1972)».....	234
10.2.8	«Πρόγραμμα Αναπτύξεως της Ελλάδος 1973-1977».....	234
10.2.9	«Πρόγραμμα Οικονομικής και Κοινωνικής Αναπτύξεως 1976-1980. Προκαταρκτικά (1977)».....	235
10.2.10	«Πρόγραμμα Οικονομικής και Κοινωνικής Αναπτύξεως 1978-1982. Προκαταρκτικά (1979)».....	236
10.2.11	«Πρόγραμμα Οικονομικής και Κοινωνικής Ανάπτυξης 1983-1987 (1985)».....	236
10.2.12	«Πρόγραμμα Οικονομικής και Κοινωνικής Ανάπτυξης 1988-1992».....	237
10.3.	Η τουριστική πολιτική μέσα από τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης.....	237
10.3.1	Το Α΄ ΚΠΣ.....	238
10.3.2	Το Β΄ ΚΠΣ.....	239
10.3.3	Το Γ΄ ΚΠΣ.....	240
10.3.4	Το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007-2013.....	241
10.3.5	Το Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2014-2020.....	243
10.3.6	Το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021-2025.....	244
10.3.7	Το Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2021-2027.....	245
10.3.8	Το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0».....	247
10.4	Κριτική αξιολόγηση της ελληνικής τουριστικής πολιτικής.....	248
10.4.1	Η περίοδος του βιοτεχνικού τουρισμού (1950-1966).....	248
10.4.2	Η περίοδος του βιομηχανικού τουρισμού (1967-1991).....	249
10.4.3	Η περίοδος της κρίσης (1991-σήμερα).....	250
10.5	Σύνοψη κεφαλαίου.....	254
	Ερωτήσεις κεφαλαίου.....	256

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική βιβλιογραφία.....	259
Ξενόγλωσση βιβλιογραφία.....	263

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΟΡΩΝ.....	269
---------------------	-----